

ІНФОРМАЦІЙНЕ ПОВІДОМЛЕННЯ

про виконання рішення Рахункової палати від 22 жовтня 2024 р. № 49-2 «Про розгляд звіту про результати аудиту ефективності на тему «Стійкість Пенсійного фонду України в умовах воєнного стану» Пенсійним фондом України як об'єктом контролю

Відповідно до Плану роботи Рахункової палати на 2024 рік, затвердженого рішенням Рахункової палати від 23 листопада 2023 р. № 28-5 (зі змінами), проведено захід державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) – аудит ефективності на тему «Стійкість Пенсійного фонду України в умовах воєнного стану» (далі – аудит). Мета аудиту – оцінка ефективності та результативності заходів Кабінету Міністрів України, спрямованих на забезпечення стійкості Пенсійного фонду України (далі – ПФУ) щодо виплати пенсій (далі – виплата пенсій, пенсійні виплати) в умовах воєнного стану. Аудит був проведений на об'єкті контролю – ПФУ – у період з 12.07.2024 по 27.08.2024.

Для усунення недоліків, виявлених під час проведення аудиту, Рахункова палата надала 20 рекомендацій, у тому числі 6 – об'єкту контролю (ПФУ), виконання яких підлягає контролю. Згідно зі статтею 36 Закону України «Про Рахункову палату» ПФУ як об'єкту контролю надіслано Звіт, рішення Рахункової палати від 22 жовтня 2024 р. № 49-2 (далі – Рішення) та План заходів реагування об'єкта контролю листом від 01.11.2024 № 05-3751.

ПФУ поінформував (листи від 29.11.2024 № 2800-0902-5/74058, від 12.12.2024 № 2800-0702-3/76789) Рахункову палату про результати розгляду Рішення та надіслав План заходів реагування об'єкта контролю, затверджений Головою правління Пенсійного фонду України Є. Капінусом 29.11.2024 (далі – План заходів ПФУ), для виконання у термін до 31.12.2024.

Інформацію про реалізацію Плану заходів ПФУ надіслав Рахунковій палаті листом від 06.01.2025 № 2800-0902-5/1002.

Основні висновки, рекомендації (пропозиції) та заходи, що були та мають бути вжиті для усунення виявлених недоліків ПФУ:

1. Висновки Рахункової палати:

1.1. У пенсійних справах / особових рахунках знайдено окремі неузгодженості, які не є суттєвими, але потребують уваги керівництва ПФУ для ефективного використання коштів. Ці факти стосувалися завчасного продовження виплат одержувачам з числа внутрішньо переміщених осіб до 24.02.2022, продовження виплати пенсії за кордон без належно оформлених документів, своєчасного неприпинення виплати пенсії через установу банку та надмірно перерахованих інтернатному закладу в рахунок наступних виплат пенсії за одним одержувачем, який тимчасово не перебував на повному державному утриманні.

1.2. У ПФУ немає повної актуальної інформації щодо місця проживання пенсіонерів і факту проходження ними фізичної ідентифікації. Це не сприяє обґрунтованому плануванню видатків ПФУ на виплату пенсій та негативно впливає на його стійкість. Причини цього: неповідомлення за відсутності будь-якої відповідальності одержувачами пенсій через

уповноважені банки органів ПФУ про зміну фактичного місця перебування; несвоєчасна актуалізація територіальними органами ПФУ довідників населених пунктів у Інтегрованій комплексній інформаційній системі ПФУ (далі – ІКІС ПФУ) при внесенні змін до переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих РФ.

1.3. Порядок організації документообігу та перелік документів щодо проходження щорічної фізичної ідентифікації пенсіонерами, які виїхали на постійне місце проживання за кордон, в електронному вигляді не визначено, що створює ризики їх втрати.

1.4. Результати тестування підтвердили, що недосконалий нормативний механізм з'ясування обставин за результатами верифікації для припинення виплати пенсії (до півтора року) містить ризики її переплати та неефективного використання коштів.

1.5. Аудитом встановлені незначні неточності при погашенні заборгованості за рішеннями судів. На центральному рівні немає відомостей для підтвердження виплат та дотримання щодо 0,4 відс. щорічних видатків на погашення заборгованості за рішеннями судів. Це пов'язано з непрозорістю звітності з цього питання і недосконалим порядком документообігу.

1.6. Масова реєстрація пенсіонерів за однією адресою (від 6 до 30 осіб) в зонах радіоактивного забруднення / гірській місцевості та неперегляд переліку таких територій майже 30 років зумовлює додаткові видатки ПФУ на виплату доплат / підвищень до пенсії.

2. Рекомендації (пропозиції) Рахункової палати об'єкту контролю – ПФУ до 31.12.2024:

2.1. Розробити методичні рекомендації щодо застосування Порядку перерахування органами Пенсійного фонду України або структурними підрозділами з питань соціального захисту населення районних, районних у м. Києві державних адміністрацій, виконавчих органів міських рад коштів установам (зкладам), в яких особи перебувають на повному державному утриманні, та їх використання, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 04 березня 2004 р. № 269 (зі змінами) (далі – Порядок № 269), затвердити наказом ПФУ і надіслати його територіальним органам ПФУ.

2.2. Забезпечити своєчасну актуалізацію довідників населених пунктів в ІКІС ПФУ відповідно до Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією, затвердженого наказом Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України від 22 грудня 2022 р. № 309 (зі змінами), зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 23 грудня 2022 р. за № 1668/39004 (далі – Перелік № 309), та встановити контроль за цим процесом.

2.3. Встановити порядок організації роботи з документами у процесі призначення (перерахунку) та виплати пенсій одержувачам, які виїхали на постійне місце проживання за кордон.

2.4. Спільно з Міністерством фінансів України (далі – Мінфіном) встановити термін опрацювання рекомендацій у разі надання Мінфіну проміжної відповіді «З'ясовуються обставини для прийняття остаточного рішення».

2.5. Розробити механізм централізації обліку нарахованих і виплачених сум за рішеннями судів.

2.6. У межах повноважень здійснити заходи щодо перевірки зазначених у Звіті про результати аудиту фактів стосовно одержувачів пенсій, які сумісно проживають за однією адресою, та за наявності підстав вжити заходів для припинення виплат.

3. Перелік запланованих об'єктом контролю заходів:

3.1. Пунктом 1 Плану заходів ПФУ реалізацію рекомендації 2.1. заплановано здійснити шляхом:

- підготовки методичних рекомендацій щодо застосування територіальними органами ПФУ Порядку № 269 (термін виконання – до 10.12.2024);

- проведення навчання з територіальними органами Пенсійного фонду України з питань застосування методичних рекомендацій (термін виконання – до **31.01.2025**).

3.2. Пунктом 2 Плану заходів ПФУ реалізацію рекомендації 2.2. заплановано здійснити шляхом впровадження регламенту додаткового контролю за актуалізацією переліку територій та населених пунктів і їх статусів відповідно до змін, які вносяться до Переліку № 309 (термін виконання – до **10.12.2024**).

3.3. Пунктом 3 Плану заходів ПФУ реалізацію рекомендації 2.3. заплановано здійснити шляхом:

- розроблення алгоритму проходження в автоматизованій системі електронного документообігу ІКІС ПФУ документів одержувачів пенсій, які виїхали на постійне місце проживання за кордон, насамперед заяви щодо засвідчення факту перебування особи в живих (термін виконання – до **25.12.2024**);

- перегляду нормативно-правових та розпорядчих актів ПФУ з питань обробки документів переказування пенсій громадянам, які виїхали за кордон, та виплати пенсій пенсіонерам іноземних держав, які проживають в Україні (термін виконання – протягом 2025 року (за окремим графіком)).

3.4. Пунктом 4 Плану заходів ПФУ реалізацію рекомендації 2.4. заплановано здійснити шляхом:

- внесення змін до чинних протоколів обміну інформацією між Мінфіном та ПФУ для здійснення верифікації та моніторингу державних виплат (термін виконання – до **20.12.2024**);

- перегляду Порядку обміну інформацією між Мінфіном та ПФУ для здійснення верифікації та моніторингу державних виплат, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 12 жовтня 2020 р. № 608, постановою правління Пенсійного фонду України від 12 жовтня 2020 р. № 19-1, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 жовтня 2020 р. за № 1069/35352 (термін виконання – **за окремими графіком**).

3.5. Пунктом 5 Плану заходів ПФУ реалізацію рекомендації 2.5. заплановано здійснити шляхом:

- розроблення та затвердження форм і строків адміністративної звітності щодо нарахованих і виплачених сум пенсій за рішеннями судів (термін виконання – до **25.12.2024**);

- впровадження автоматизованих засобів складання звітності щодо нарахованих і виплачених сум пенсій за рішеннями судів (термін виконання – до **31.03.2025**).

3.6. Пунктом 6 Плану заходів ПФУ реалізацію рекомендації 2.6. заплановано здійснити шляхом:

- організації проведення перевірок одержувачів пенсій, які сумісно проживають за однією адресою (за фактами, встановленими за результатами аудиту) (термін виконання – до **15.12.2024**);

- перегляду автоматизованих контролів та ризик-орієнтованих критеріїв моніторингу при обробці інформації про одержувачів пенсій та грошової допомоги в різних підсистемах ІКІС ПФУ (термін виконання – до **31.01.2025**).

4. Висновки щодо реалізованих об'єктом контролю заходів.

Виконання рекомендацій, наданих у Рішенні, ПФУ в повному обсязі не завершено. Згідно із Планом заходів ПФУ за п'ятьма із шести рекомендацій (пропозицій) розроблено по два покрокові заходи, внаслідок чого терміни виконання перевищили встановлені Рахунковою палатою. Також неможливо здійснити оцінку якості виконання рекомендацій ПФУ через відсутність копій документів, що засвідчують їх виконання.

Очікувана дата отримання інформації щодо стану повного виконання усіх рекомендацій: за результатами I кварталу 2025 року.

Оцінивши надану інформацію, Рахункова палата дійшла висновку, що ПФУ розроблено 11 заходів щодо впровадження усіх шести рекомендацій (пропозицій) та розпочато їх виконання. Станом на 01.01.2025 можна стверджувати про повне виконання трьох рекомендацій. Статус впровадження рекомендацій (пропозицій) детально оцінено в додатку до цього інформаційного повідомлення.

Рахункова палата контролюватиме виконання рекомендацій (пропозицій) та інформуватиме суспільство про стан їх виконання.

Голова Рахункової палати

Ольга ПІЩАНСЬКА

Додаток
до Інформаційного повідомлення
про виконання рішення Рахункової палати
від 22 жовтня 2024 року № 49-2

Оцінка впровадження рекомендацій (пропозицій)

№ з/п	Зміст рекомендації (пропозиції)	Оцінка реалізації заходів у межах впровадження рекомендації (пропозиції)	Зміст зауваження та/або пропозиції щодо впровадження рекомендації (пропозиції)	Оціночний статус рекомендації (пропозиції)
1	ПФУ рекомендовано у термін до 31.12.2024:	ПФУ листом від 06.01.2025 № 2800-0902-5/1002 надіслав Рахунковій палаті Інформацію про реалізацію заходів реагування Пенсійного фонду України на рішення Рахункової палати від 22 жовтня 2024 р. № 49-2 «Про розгляд Звіту про результати аудиту ефективності на тему «Стійкість Пенсійного фонду України в умовах воєнного стану» (далі – Інформація ПФУ)	Прийнято	Розпочато
1.1	Розробити методичні рекомендації щодо застосування Порядку № 269, затвердити їх наказом ПФУ і надіслати його територіальним органам ПФУ	Згідно з пунктом 1 Інформації ПФУ розроблено методичні рекомендації щодо застосування територіальними органами ПФУ Порядку № 269, які листом ПФУ від 31.12.2024 № 2800-030202-9/81215 надіслані територіальним органам ПФУ. Проведення навчання з територіальними органами ПФУ з питань застосування методичних рекомендацій заплановано у термін до 31.01.2025	ПФУ не вказано, який статус мають розроблені методичні рекомендації (інформативний лист чи затверджені наказом)	Виконано
1.2	Забезпечити своєчасну актуалізацію довідників населених пунктів в ІКІС ПФУ відповідно до Переліку № 309	Згідно з пунктом 2 Інформації ПФУ забезпечено своєчасну актуалізацію довідників населених пунктів в ІКІС ПФУ	Відсутні підтвердні документи щодо	Розпочато

Документ СЕД АСКОД, РАХУНКОВА ПАЛАТА
140/08-1 від 17.01.2025 18:00
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000445438008FCED800
Підписувач Піщанська Ольга Станіславівна
Дійсний з 11.09.2024 0:00:00 по 10.09.2026 23:59:59

№ з/п	Зміст рекомендації (пропозиції)	Оцінка реалізації заходів у межах впровадження рекомендації (пропозиції)	Зміст зауваження та/або пропозиції щодо впровадження рекомендації (пропозиції)	Оціночний статус рекомендації (пропозиції)
	та встановити контроль за цим процесом	відповідно до Переліку № 309 та встановлено контроль за цим процесом. Водночас згідно з пунктом 2 Плану заходів ПФУ реалізацію рекомендації заплановано здійснити шляхом впровадження регламенту додаткового контролю за актуалізацією переліку територій та населених пунктів і їх статусів відповідно до змін, які вносяться до Переліку № 309 (термін – до 10.12.2024).	виконання рекомендації. Інформація ПФУ не кореспондується із змістом запланованого заходу	
1.3	Встановити порядок організації роботи з документами у процесі призначення (перерахунку) та виплати пенсій одержувачам, які виїхали на постійне місце проживання за кордон	Згідно з пунктом 3 Інформації ПФУ забезпечено перехід на автоматизоване проходження документів одержувачів пенсій, які виїхали на постійне місце проживання за кордон в автоматизованій системі електронного документообігу ІКІС ПФУ, запроваджено реєстрацію та зберігання в електронному вигляді заяв щодо посвідчення факту перебування особи в живих. Проходження документів здійснюється відповідно до Інструкції з діловодства в Пенсійному фонді України, затвердженої постановою правління Пенсійного фонду України від 24.07.2020 № 13-1 (зі змінами)		Виконано
1.4	Спільно з Мінфіном встановити термін опрацювання рекомендацій у разі надання Мінфіну проміжної відповіді «З'ясовуються обставини для прийняття остаточного рішення»	Згідно з пунктом 4 Інформації ПФУ 16.12.2024 затверджено нову версію протоколу № 2-3 щодо обміну інформацією для здійснення верифікації пенсійних виплат, за яким встановлено термін опрацювання у разі надання Міністерству фінансів України проміжної відповіді «З'ясовуються обставини для прийняття остаточного рішення»		Виконано

№ з/п	Зміст рекомендації (пропозиції)	Оцінка реалізації заходів у межах впровадження рекомендації (пропозиції)	Зміст зауваження та/або пропозиції щодо впровадження рекомендації (пропозиції)	Оціночний статус рекомендації (пропозиції)
1.5	Розробити механізм централізації обліку нарахованих і виплачених сум за рішеннями судів	<p>Згідно з пунктом 5 Інформації ПФУ розроблено форми і строки адміністративної звітності щодо нарахованих і виплачених сум пенсій за рішеннями судів. Ці документи згідно з пунктом 5 Плану заходів передбачалося затвердити при внесенні змін до наказу Пенсійного фонду України від 01.06.2017 № 105 у термін до 25.12.2024, але станом на 31.12.2024 прозвітовано лише про опрацювання відповідного проєкту наказу.</p> <p>Упровадження автоматизованих засобів складання звітності щодо нарахованих і виплачених сум пенсій за рішеннями судів передбачається у термін до 31.03.2025</p>		Розпочато
1.6	У межах повноважень здійснити заходи щодо перевірки зазначених у Звіті про результати аудиту фактів стосовно одержувачів пенсій, які сумісно проживають за однією адресою, та за наявності підстав вжити заходів для припинення виплат	<p>Згідно з пунктом 6 Інформації ПФУ повідомлено, що організовано проведення перевірок одержувачів пенсій, які сумісно проживають за однією адресою.</p> <p>Водночас згідно з пунктом 6 Плану заходів реалізацію рекомендації передбачалося здійснити у два кроки шляхом:</p> <ul style="list-style-type: none"> - організації проведення перевірок одержувачів пенсій, які сумісно проживають за однією адресою (за фактами, встановленими за результатами аудиту) (термін – до 15.12.2024); - перегляду автоматизованих контролів та ризик-орієнтованих критеріїв моніторингу при обробці інформації про одержувачів пенсій та грошової допомоги в різних підсистемах інформаційно-комунікаційної системи ПФУ (термін – до 31.01.2025) 	Інформація ПФУ не містить фактів щодо стану виконання запланованого у термін до 15.12.2024 заходу і отриманих результатів за підсумками перевірок	Розпочато

